

<<ԵՐԵՎԱՆԻ ԼԵՈՅԻ ԱՆՎԱՆ Հ.65 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ>>ՊՈԱԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ
ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Առարկա – ՆԶՊ և ԱԿ

Մասնակից – Կիրակոսյան Վահե

Ղեկավար- փոխգնդապետ Ա.Իսահակյան

Թեմա – արդի խնդիրները և մոտեցումները զինղեկների կարգավիճակի վերաբերյալ:

2022թ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ներածություն
2. Պարագրաֆներ
3. Եզրակացություն
4. Օգտագործված գրականության ցանկ

Ներածություն

Ռազմական գործը և զինվորական պատրաստությունը մարդկության պատմության ձևավորման հետ միասին սկսել է գոյություն ունենալ, իսկ նախնական զինվորական պատրաստությունը, որպես առարկա մեր իրականության մեջ կյանքի է կոչվել 20 –րդ դարի սկզբներին: Նախնական զինվորական պատրաստություն առարկան հնարավորություն է տալիս ձևավորելու մտածող, քաջ և հայրենիքի պաշտպանությանը պատրաստ քաղաքացի:

ՆՁՊ առարկայական ծրագրի նպատակն է՝ զինվորական պատրաստության հիմունքներից նվազագույն գիտելիքներ տիրապետող, արդիական գիտելիքների, գործնական կարողությունների և հմտությունների միջոցով՝ արտակարգ իրավիճակներում կենսապահովում իրականացնող, հասարակական բարձր գիտակցություն, բարոյահոգեբանական որակներ և վարքային դրսևորումներ ունեցող անձի ձևավորումը:

Սույն ծրագրի մշակման համար հիմք են հանդիսացել «Հանրակրթության մասին», «Պաշտպանության մասին» «Զինապարտության մասին» «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքները, ինչպես նաև՝ «Հանրակրթական պետական կրթակարգը», «Միջնակարգ կրթության պետական չափորոշիչը»:

ՆՁՊ առարկայի նոր ուսումնական ծրագրում կատարված որակական փոփոխությունները պայմանավորված են ինչպես ռազմագիտության ոլորտում վերջին տասնամյակում տեղի ունեցած փոփոխություններով և իրավիճակային զարգացումներով, այնպես էլ ուսումնական գործընթացի առավել արդյունավետ կազմակերպման ձևով՝ օգտագործելով ուսուցման սպիրալաձև և վեկտորային մոտեցումները, շարժելով անհատական պատրաստվածությունից խմբային պատրաստվածության: Այստեղ առաջնային է ուսուցումը գործնական հիմքերի վրա դնելը, մարտական իրադրությունում և արտակարգ այլ իրավիճակներում

անհրաժեշտ հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերումը, աստիճանաբար հիմնային որակների ձևավորումից գործնական վարժանքներում դրանց կիրառումը:

Կարևորվում է նաև միջառարկայական կապերի զարգացումը և ուսուցողական նյութերի պարզեցումը, ոչ պոռֆիլային թեմաներից ազատումը և արդիական ու կարևոր թեմաների ներմուծումը, ավելի արդյունավետ մեթոդական մոտեցումների տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաների կիրառումը:

Առաջադրվող ուսումնական ծրագիրը երկու հիմնական ուղղվածություն ունի՝ մասնագիտական հիմունքների ուսուցում և դաստիարակություն: Այն մեծապես համապատասխանում է մանկավարժական գիտության հիմնարար սկզբունքներին՝ օբյեկտիվություն, ուսուցման համակարգվածություն և հաջորդականություն, դիտողականություն և մատչելիություն, գործնական ուղղվածություն, գիտելիքների յուրացում՝ հմտությունների և կարողությունների ձևավորման ձևով, հասարակական գիտակցության աճ, ուսուցանվողների ակտիվություն, առարկայի և ոլորտի նկատմամբ դրական վերաբերմունքի ձևավորում և մասնագիտական կողմնորոշում:

Սույն ծրագիրն ապահովում է հանրակրթության պետական կրթակարգով հաստատված տասներկուամյա միջնկարգ կրթության սահմաններում և այլընտրանքային հայեցակարգով աշխատող դպրոցներում իրականացվող ՆԶՊ առարկայական ծրագրի բովանդակային պարտադիր միջուկը, ուսումնական գործունեության տեսակները, հայեցակարգը, նպատակն ու խնդիրները:

Բացի դպրոցական ծրագրով առանձնացված ժամաքանակով դասերից՝ ենթադրվում է արտադասարանական խմբակների ստեղծում, իրականին մոտ պայմաններում անհատական և խմբային գործնական կարողությունների զարգացման համար՝ լրացուցիչ ճամբարային պատրաստություն, տեղական, մարզային, համապետական մրցույթների և ռազմամարզական խազերի անցկացում:

ՆԶՊ ուսումնական առարկայի ծրագրի գործնական թեմաներով նախատեսված վարժանքները, առանձին թեմաները և դրանց մոտեցման ձևերը ենթակա են շարունակական կատարելագործման:

Այս փաստաթուղթը կարող է հիմք հանդիսանալ ՆԶՊ ուսումնական ծրագրերի, դասագրքերի, մեթոդական, օժանդակ ուսումնական ձեռնարկների, տեսադասերի ստեղծման համար:

Պարագրաֆներ

Գլուխ 1

Հաշվի առնելով արդի ժամանակներում միջազգային և տարածաշրջանային զարգացումները և, դրա հետ կապված, այս առարկայի կարևորությունը, ինչպես և ստացած գիտելիքների՝ զինձառայության ընթացքում գործնական կիրառման հնարավորությունը՝ անհրաժեշտ է ուսուցման գործընթացի արդյունավետ համակարգի կիրառում ինչպես մեթոդաբանության, այնպես էլ ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման տեսանկյունից: Որոշակիորեն կարող են կիրառվել ինչպես հարցադրումների միջոցով խնդիրների ներկայացումն, սովորողների մտածողության ակտիվացումը, նրանց մոտ հետաքրքրության առաջացումը կոնկրետ թեմայի և առարկայի վերաբերյալ, այնպես էլ սովորողների առանձին խմբերի միջև մրցակցության նախաձեռնուր, գիտելիքների ընկալման, յուրացման և ունակությունների դրսևորման ներքին շարժառիթների ստեղծումը: Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում գործնական վարժանքների, քանի որ մարտական իրավիճակում շատ կարևոր է զինորի գործունեությունների հղկումը՝ մինչև դրանց ինքնաբերաբար իրականացումը:

Պարապմունքների ձևի ընտրությունը կախված է դպրոցում առկա ուսումնական բազայից, նյութատեխնիկական ապահովվածությունից, դպրոցի տեղակայման վայրից, շեֆ-գորամասից եղած հեռավորությունից, օրվա և տարվա եղանակից, բնական միջավայրից:

Այս առումով ՆԶՊ առարկայի դասավանդման ընթացքում նպատակահարմար է կիրառել ուսուցման գործընթացի մի շարք սկզբունքներ և տեսակներ:

Ուսուցման գործընթացը պետք է դաստիարակող և զարգացնող բնույթ ունենան: Այն ներառում է 2 տարբեր, սակայն փոխկապակցված գործոններ.

1. Ուսումնական նյութի յուրացման արդյունքն է՝ մասնավորապես, հայրենասիրական թեմաների շնորհիվ ներքին շարժառիթների ձևավորումը,

արհեստավարժության տարրերի յուրացման շնորհիվ ինքնավստահության առաջացումը և այլն:

2. Զինղեկի անմիջական ներգործության արդյունքն է: Շատ կարևոր է սովորողների գիտելիքների և կարողությունների արդարացի գնահատումը: Առանձին իրավիճակներում զինղեկը կարող է կիրառել այնպիսի մեթոդներ, ինչպիսին են տեղեկացումը, համոզումը, հոգոբանական կառուցողական ներգործությունը:

ՆԶՊ առարկայի դասավանդման ողջ ընթացքում ուսուցիչը և ուսուցման անցկացման մեջ ներգրավված ողջ մանկավարժական կոլեկտիվը սովորողների շրջանում պետք է ձևավորեն մի այնպիսի մթնոլորտ, որ ուսումնական գործընթացի նկատմամբ վերջիններս ցուցաբերեն բարձր գիտակցություն և դրսևորեն անհրաժեշտ ակտիվություն:

ՆԶՊ առարկայի ուսուցումն, հայրենիքի ապագա պաշտպանի բազմակողմանի նախապատրաստումը պետք է մեծ կարողություն ունենա սովորողի, վերջինիս ծնողների և, ընդհանրապես, հասարակության համար: Աշակերտների մոտ այս առթիվ ներքին դրդապատճառների ձևավորման համար անհրաժեշտ է նրանց շրջանում տեսնել ինչպես համապատասխան բացատրական աշխատանքներ, այնպես էլ կիրառել բարոյական և նյութական որոշակի խթաններ: Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի ընթացքում սովորողին պետք է ներշնչել այն հիմնական գաղափարը, որ ճգնաժամային իրավիճակում ՆԶՊ առարկայից ստացած գիտելիքներն ու կարողությունները կփրեն իր և ընկերների կյանքը, հնարավորություն կտան դրսևորելու իրեն դժվարագույն իրադարձություններում՝ որպես քաջ, որինակելի քաղաքացի ու մարտիկ: Միաժամանակ, այն շատ բան է տալիս անձի համակողմանակի զարգացման տեսանկյունից:

Նյութի ուսումնասիրությունը և ուսումնասիրությունը այստեղ պետք է գնա պարզից դեպի բարդ: Ցանկացած բարդ գործողություն նախապես պետք է վերծանել պարզի, հասարակի, հիմնային տարրերի: Դրանցից յուրաքանչյուրի յուրացումից անցում է կատարվում դրա ավելի ու ավելի արագ կատարմանը, այնուհետև դրանք փոխկապակցելով և գործողությունը բարդացնելով՝ յուրացվում է ամեն հանգույց և

վերջում կատարվում ամբողջական գործողությունը: Յուրաքանչյուր նման գործողությունն անհրաժեշտ է փորձարկել և հղկել իրականին մոտ պայմաններում այնքան ժամանակ, մինչև դրանք կատարվեն ինքնաբերաբար:

ՆԶՊ առարկայի ուսուցումը 8-րդ դասարանում տրվում է ավելի պարզ, բայց տրվում են հիմնային գաղափարներ, կարողություններ, որոնք հետագայում՝ 9-րդ և հաջորդ դասարաններում, ավելի ու ավելի հղկվում են ընդհանրական գործողությունների ձևով:

Ցածր դասարաններում ավելի շատ ուշադրություն է դարձվում անհատական պատրաստվածությանը, իսկ բարձր դասարաններում, հենվելով դրա վրա, խմբային պատրաստվածությանը: Այստեղ կարելոթում է ջոկի անդամների փոխգործողությունը:

Նյութի մատուցումն այստեղ սկսվում է փոքր ծավալից դեպի ավելի ու ավելի մեծ ծանրաբեռնվածություն:

Ուսուցման համար նախատեսված թեմաները պետք է ներկայացվեն և մեկնաբանվեն բազմակողմանի, առավելագույնս մատչելի, հետաքրքրաշարժ ձևով և մեթոդներով՝ դրա համար կիրառելով ժամանակակից համակարգչային և հեռահաղորդակցության միջոցները, տեսացուցադրման սարքերը և վարժամիջոցները: Որոշակի ձևաչափով ստեղծված տեսադասերն ու ուսուցողական լրացուցիչ տեսանյութերը գ

Կոգնեն ուսումնական թեման մատուցել առավել ամբողջական, և ուսուցանվող գործողությունները ներկայացնել միանշանակ և ապահովվել դրանց արդյունավետ յուրացումը ինչպես դպրոցում, այնպես էլ տանը:

Ուսումնական գործընթացում տեսական դրույթները պետք է ոչ միայն փոխկապակցված լինեն գործնականի հետ, այլև յուրացվեն դա օգնությամբ: Ավելին, առաջնայինն այստեղ պետք է լինեն սովորողների անձնային որակների զարգացումը, այս ոլորտում որոշակի գործնական կարողությունների ձեռք բերումն ու հմտությունների զարգացումը:

Գլուխ 2

Ուսումնական գործնթացում էական դեր ու նշանակություն ունի դաստիարակող անձը, և կախված տվյալ անձնավորության որակական հատկանիշներից, կախված դպրոցում ունեցած ռազմագիտության նշանակության դերից, տարածաշրջանից որտեղ որ այն դասավանդվում է, աշակերտների մոտ ձևավորվում է հետաքրքրություններ դեպի առարկան, դեպի ռազմական գործ: Արդի տարածաշրջանային իրողությունների արագ փոփոխություններից կախված էլ ավելի արդիական է դառնում ռազմական գործի դերն ու նշանակությունը: Մեր անբողջ ուսումնական այս ողջ գործնթացի նպատակը այն է, որ արդյունքում ձևավորվի, ունենանք հետևյալ արդյունքը.

- Սովորողների մոտ ռազմագիտության առավել ընդհանուր դրույթների, ինչպես նաև դրա առանձնահատուկ ոլորտների, ՋՈԻ եվ տարբեր զինտեսակների մասին պետք է ձևավորեն որոշակի պատկերացումներ:
- Աշակերտները պետք է ձեռք բերեն անհրաժեշտ գիտելիքներ, որոնք կոզնեն ոչ միայն յուրացնել ծրագրով ներառված թեմաները, այլև հասկանալ ռազմագիտության կարևորագույն դրույթները և դրանք կիրառել անհրաժեշտության դեպքում:
- ՆԶՊ և հարակից առարկաների օգնությամբ աշակերտները պետք է ձեռք բերեն որոշակի կարողություններ, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ ինչպես հետագա զինձառայության ընթացքում, այնպես էլ առորյա կյանքում դրսևորելու իրեն որպես արժանի զինձառայող և քաղաքացի:
- ՆԶՊ առարկայի ուսուցման ընթացքում աշակերտների մոտ պետք է ձևավորեն որոշակի հմտություններ, որոնք կոզնեն նրան մարտական կամ այլ բարդ իրադրությունում ոչ միայն պահպանել սեփական կյանքն ու առողջությունը, այլև արագ ու վստահ, բարձր արդյունավետությամբ իրականացնել մարտական կամ այլ առաջադրանքներ:

Գիտելիքների մատուցումը, կարողությունների ձևաորումը և հմտությունների զարգացումը պետք է համակարգված և հետևողական բնույթ կրեն: Դրա իրացման տեխնոլոգիան ենթադրում է գործողությունների հետևյալ հաջորդականությունը.

- սովորողը պետք է սկզբում պատկերացում կազմի նյութի մասին,
- դրա ամբողջական բացահայտման, պարզաբանման արդյունքում ձևավորվի ընդհանրական գիտելիքը,
- գիտելիքի գործնական կիրառման արդյունքում ձևավորվեն սովորողի որոշակի մտային և գործնական կարողությունները,
- հատուկ վարժանքների շնորհիվ գործնական կարողությունների բազմակի կիրառման արդյունքում՝ դրանք զարգացվեն նրա մոտ որպես հմտություններ:

Եթե սովորողի մոտ թեմայի վերաբերյալ պատկերացում կազմելու, որոշակի գիտելիքների ձեռք բերման համար նպատակահարմար է նյութի մշտական, բազմակի և բազմաձև մատուցումը, ապա որոշակի կարողությունների ճիշտ ձևաորման և հմտությունների զարգացման համար ճիշտ է ուսուցանվող հնարքների և այլ գործողությունների սկզբում դանդաղ հետո ավելի ու ավելի արագ իրականացումը, իսկ վերջնական ամրապնդման համար՝ դրանց իրականացումը՝ մարտականին մոտ պայմաններում:

Ուսուցման գործընթացի առավել արդյունավետ իրականացման համար նպատակահարմար է դպրոցական ծրագրով հարակից առարկաներում խորացված ուսումնասիրել առանձին թեմաներ՝ դրանց տալով ռազմագործնական կիրառման ուղղվածություն:

Նյութը պետք է մատուցվի դիտարժան և հարուցի սովորողների անսքող հետաքրքրությունը: Այն պետք է լինի նաև մատչելի:

Ավելի ցածր դասարաններում գործնական վարժանքները նպատակահարմար է անցկացնել խաղերի ձևով՝ միջանձնային և միջխմբային մրձակցության պայմաններում:

Ուսուցման և դաստիարակման ժամանակ պետք է հաշվի առնվեն ինչպես կոլեկտիվ շահն ու կոլեկտիվ դրսևորումները, այնպես էլ յուրաքանչյուր սովորողի ներքին, զուտ անհատական հատկանիշները:

Հենց ՆԶՊ առարկայի ուսուցումը պետք է ուղղված լինի հատուկ վարժանքների ձևով նրանց բարոյահոգեբանական հատկանիշների ձևավորմանն ու ուժեղացմանը, որոշակի ունակությունների զարգացմանը և նոր կարողությունների ստեղծմանը:

Հայրենասիրական ոգով դաստիարակության մեջ շատ կարևոր է հասարակության համար ընդունելի վարքային նորմերի ներդրումը և այս նպատակով ընդորինակման կերպարների վարգային մոդելների օգտագործումը:

Կարևոր նպատակ և դասընթացի արդյունավետ իրականացման նախապայման է աշակերտների մոտ կարգապահության ապահովումը: Անձի և կոլեկտիվի դաստիարակությունն այս առումով պետք է ուղղված լինի աշակերտների մոտ գիտակցված կարգապահության ձևավորմանը՝ որպես ներքին դիրքորոշում և վարգագիծ: Սա բավականին երկարատև գործընթաց է հետևապես չի բացառում կարգապահության ապահովումը այլ եղանակներով՝ դրա սկզբնական փուլում:

Ելնելով այն բանից, որ դասարանը, որպես կանոն, միատարր չի լինում, այստեղ կան ընկալունակության տարբեր մակարդակ և դոմինանտ ընկալունակություն ունեցող անձինք: Զինդեկը պետք է նյութի ներկայացման ժամանակ հենվի և՛ տրամաբանական փաստարկներին, և՛ զգացմունքային գործոնին՝ միաժամանակ նյութը մատուցելով գրաֆիկական պատկերների օգնությամբ, անմիջական ցուցադրմամբ:

Եզրակացություն

Ցանկացած պատմական ժամանակահատվածում ժողովուրդների զարգացման, հարակության մեջ համապատասխան հարաբերությունների ձևավորման համար անհրաժեշտ է գաղափարախոսություն, որն էլ հետագայում դառնում է այն մղիչ ուժը, շարժառիթը, մոտիվացիան, որի գաղափարների իրագործման, կիրառման արդյունքում դաստիարակվում, կրթվում է հասրակությունը: Հայաստանի Հանրապետություն, իր անկախացումից ի վեր, չունի ազգային գաղափարախոսություն: Վերջին տասնամյակներում մեր երկրում կրթությունն իրականացվում է տարերայնորեն, փորձ է արվում, առանց հաշվի առնելու ազգային մենթալիտետը, առանձնահատկությունները, արհեստականորեն մեր կրթական համակարգ ներմուծել տարրեր, որոնք չեն համապատասխանում մեր ազգային առանձնահատկություններին, ուսումնասիրություններ չեն իրականացվում, որի արդյունքում էլ չենք ունենում այն, ինչ ակնկալում ենք: Կրթական համակարգն այն առանձնահատուկ համակարգն է, որի առջև պետությունը պիտի դնի կոնկրետ խնդիր, որ շարունակական, երկարաժամկետ հեռանկարում ունենա այն հասարակությունը, որը հարիր է մեր արժեհամակարգին, մեր ազգային մտածելակերպին: Ցավոք այսօր բացակայում է նման պետական մոտեցումը մեր կրթական համակարգին, մեր ուսուցիչներն այսօր ամենաանտեսված կատեգորիան են, որի արդյունքում էլ մեր երկրում կրթական համակարգը չի կարողանում կատարել իր առջև դրված խնդիրները:

Օգտագործված գրականություն

Կրթական պետական չափորոշիչներ